

صدای شکایت وزارت ارشاد هم از لغو غیرقانونی کنسرت‌ها در اصفهان بلند شد

استانداری اصفهان؛ کاتولیک‌تر از ارشاد

مجتبی اردشیری خبرنگار

پس از اتفاقاتی که در پاییز سال گذشته روی داد و سبب تعطیلی کامل اجراهای زنده موسیقی شد، از اوایل بهمن ماه سال گذشته، جریان کنسرت، حضوری بی‌وقفه و حتی رکورد شکن را تجربه کرد. جریانی که از اوایل بهمن ماه سال گذشته آغاز شد و تا امروز، پرشتاب به راه خود ادامه داده است. اجرای کنسرت‌های موسیقی از حیثیتی استراتژیک برخوردار شد که با هماهنگی و همکاری نهاد‌های مختلف، خواننده‌ها به روی استیج رفتند تا به زعم خود، سرانه نشاط اجتماعی را بالا برده و جامعه را از خمودگی و نگرانی چندین‌ماهه نجات دهند. از آن روز تا به حال، این جریان بی‌وقفه به راه خود ادامه داده و کار حتی به جایی رسیده که طی ۵۰ روز اخیر، ۱۰۰۰ نوبت کنسرت در سراسر کشور اجرا شده که یک رکورد بسیارخوب محسوب می‌شود. در میان این همه خیر خوب و امیدبخش در حوزه موسیقی و مخصوصا کنسرت، خیر تعطیلی کنسرت علیرضا قربانی موجی از ناراحتی و نگرانی را در میان موسیقی‌دوستان به وجود آورد. پس از یک سال همراهی و دلگرمی مسئولان، حالا خیر کنسل شدن اجرای زنده خواننده‌ای چون علیرضا قربانی تا این اندازه در افکارعمومی تاثیرگذار بوده و به سوره ملتهب هفته‌های اخیر تبدیل شده است. این خیر، فارغ از دلایلی که مطرح شد، از آن جهت عجیب به نظر می‌رسید که علیرضا قربانی تور کنسرت‌های خود را از اواسط اردیبهشت‌ماه در شهرهای کشور آغاز کرد. سپس از اواخر خرداد تا اواخر تیرماه، در کاخ سعدآباد، اجرای هرشبه‌ای را تجربه کرد و به یک رکورد کم‌سابقه دست یافت. قربانی در ادامه اجراهایی را در اروپا، کانادا و استرالیا برگزار کرد و جالب آنکه در تمامی اجراهای داخلی و خارجی، مورد استقبال قابل توجه مخاطبان قرار گرفت. قربانی در ادامه این روند، قرار بود طی روزهای ۲۲، ۲۳ و ۲۴ مهرماه در اصفهان به روی صحنه برود که ساعتی پیش از اجرای شب نخست و با وجود دریافت مجوز، اعلام شد که این کنسرت در اصفهان برگزار نخواهد شد.

تعطیلی به علت نوازنده زن؛ باورکردنی نیست اما باورکنیم

از همان زمان که علیرضا قربانی با انتشار یادداشتی از تعطیلی کنسرت اصفهان خیر داد، شائبه‌هایی مبنی بر تعطیلی اجرای زنده به دلیل حضور نوازنده زن در گروه مطرح شد. شائبه‌ها اگرچه تقریبا با قطعیت مطرح شده و هیچ تکذیبیه‌ای را از سوی آگاهان متوجه خود نمی‌دید اما کمترکسی می‌توانست باور کند که چنین بهانه‌ای، دلیلی برای بر هم زدن یک کنسرت باشد، آن هم کنسرت خواننده‌ای چون علیرضا قربانی که کمترین میزان حواشی را طی سالیان اخیر داشته و هنرمند مورد وثوق بسیاری از جریان‌های فرهنگی و سیاسی کشور است. اما امروز که یک ماه از آن اتفاق می‌گذرد، اظهارنظرهای رسمی مسئولان اصفهان و تهران نشان می‌دهد که دلیل این تعطیلی، حضور نوازنده زن در گروه بوده و چنین اتفاقی که می‌توانست طیب خاطر فراوانی را برای هزاران اصفهانی به همراه بیاورد، به دلیل همین مورد عجیب، از دست رفت و گویا امروز که یک ماه از آن اتفاق می‌گذرد نیز هیچ ندانمی در کلام و گفتار تعطیل‌کنندگان این رویداد مشاهده نمی‌شود.

در همین ارتباط محمدرضا جان‌نثاری، معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار اصفهان در یک نشست خبری به تشریح دلایل عدم صدور مجوز کنسرت علیرضا قربانی در اصفهان علی‌رغم صدور مجوز ارشاد، پرداخت و گفت: «بحث اینکه آقای قربانی می‌خواهد در اصفهان کنسرت اجرا کند، هیچ مانع قانونی نداشت مگر یک نکته؛ آن نکته این است که ایشان در تیم نوازندگان خود از خانم نوازنده استفاده می‌کرد. این موضوع اولا هنوز تعریف قانونی ندارد و چیز نویی است و حتما باید وزارت ارشاد راجع به این موضوع تصمیم ملی بگیرد و ابلاغ کند که آیا اجازه هست این کار را بکنیم یا نه. چون نظرات فقهی در قبال این موضوع متفاوت است که آیا زن می‌تواند تک نواز باشد؟ در این زمینه نظر فقهی وجود دارد و باید برای آن تکلیف ملی معلوم شده و ابلاغ شود. دوم اینکه توجه کنید که ما باید همه افکار عمومی را در نظر بگیریم، بالاخره قشرهایی از افکار عمومی ما این موضوع را نمی‌پسندند. صراحت هم نندارد، تعیین تکلیف رسمی هم درباره این موضوع نشده است.» جان‌نثاری ادامه داد: «از آقای قربانی خواش شد به واسطه اینکه اصفهان وضعیت خاصی از لحاظ اعتقادات مردم دارد (واقعاً مردم اینجا اعتقادات خاص خودشان را دارند) و اینجا را نمی‌شود با جای دیگر مقایسه کرد، از تک نواز زن استفاده نکنند. گفتند اینجا مگر چه فرقی می‌کند و مگر با قانون نیست؟ گفتیم چرا. شما این را به قانون تبدیل کنید و بعد بگویید قانون با قانون فرقی نمی‌کند. ما نمی‌توانیم اگر کاری در جایی عرفاً انجام شد، بگوییم این قانون است. ممکن است جایی هیچ‌کس، هیچ چیزی نگوید و عرف مردم هم آن را بپذیرند ولی در عرف ما بپذیرفته نیست. حواش کردیم از ارشاد که به آقای قربانی فرمایید این نوازندگان در اصفهان حذف شوند و سپس کنسرت را برگزار کنید، مثل ده‌ها کنسرت دیگری که در اصفهان برگزار شد و می‌شود. موضوع جدیدی بود و این موضوع جدید از لحاظ مسائل گوناگون ابهام داشت و باید این مسائل توسط وزارت ارشاد و دستگاه‌های دیگری که متولی هستند، تصریح شده و حکم آن صادر شود که این چه حکمی دارد. البته ما یک استنادل دیگری هم داریم. من واقعا خودم مثل شما دغدغه این موضوع را داشتم و در این رابطه به حکم مقام معظم‌رهبری رجوع کردم که طبق نظر ایشان باید ملاحظاتی برای آن انجام بگیرد که آیا می‌شود این کار را انجام داد یا نه.»

مدیر سینماشهر توضیح داد

استقبال مخاطبان سینما دلیل اختلال سمفا

در میان زیرمجموعه‌های سازمان سینمایی، یکی از مهم‌ترین موسساتی که بیش از اصل فعالیت‌ها و اقداماتش، تبعات و ثمراتش در فضای رسانه‌ای انعکاس پیدا می‌کند، موسسه «سینماشهر» است. ماموریت‌هایی همچون پشتیبانی از فرآیند تجهیز سالن‌های سینمایی، تأمین زیرساخت‌های لازم برای افزایش استانداردهای ارکان و نظارت بر فرآیند فعالیت سامانه‌های مرتبط با بلیت‌فروشی و ثبت آثار مرتبط با عملکرد فیلم‌ها در ایران، تنها بخشی از ماموریت‌های این موسسه محسوب می‌شود.

بیروز اختلال در سامانه «سمفا» در هفته‌های اخیر، که میراثی به یادگار مانده از دوران ریاست حسین انتظامی در سازمان سینمایی است و امروز مهم‌ترین مرجع آثار و ساماندهی زیرساخت‌های مربوط به چرخه اکران در سینما

به واسطه سابقه‌ای که از عدم برگزاری کنسرت در شهر مشهد سراغ داریم، اگر این اتفاق در مشهدالرضایخ می‌داد و یک مسئول آن شهر چنین اظهارنظری را

بر زبان می‌آورد، جای هیچ تعجبی نبود اما اینکه امروز این سخنان از زبان یکی از مسئولان اصفهان جاری می‌شود، حیرت ماچرا را دوچندان کرده است. به نظر می‌رسد که برخورد‌های سلیقه‌ای در حال تسری یافتن در تمام شهرهای ایران است. اینکه معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار در بازه کنونی، متوجه چنین مورد شرعی و فقهی شده و من باب تذکر جلوی این اجرای زنده گرفته شده، بسیارعجیب است؛ یعنی تا امروز، هیچ نوازنده زنی در اجرای زنده به روی صحنه نرفته است؟ تقریبا محال به نظر می‌رسد. مورد مهم دیگر اینکه ایشان صراحتا اعلام کرده‌اند که برگزار این کنسرت، منع قانونی نداشته است؛ آن وقت این مسئول که در استانداری مشغول به کار است، چگونه حکم قانونی نهاد هم‌راستی خود را زیر پا گذاشته و چون این‌گونه تشخیص داده، جلوی این اجرا گرفته شده است؟

آقای معاون سیاسی، امنیتی و اجتماعی استاندار اصفهان همچنین اعلام کرده حضور نوازنده زن در گروه، تعریف قانونی ندارد و چیز نویی است. چگونه ممکن است ده‌ها هزار اجرا در طول سالیان متمادی با حضور نوازندگان زن در سراسرایران برگزار شود و کسی متوجه نبود تعریف قانونی برای چنین اتفاقی نشده باشد و ایشان به چنین گوشزدی رسیده باشد؟ چگونه ممکن است این صحبت‌ها از زبان مسئول شهری جاری شود که در آن شهر، هنرستان موسیقی دختران سال‌هاست که فعالیت می‌کند و فارغ‌التحصیلان بسیاری هم به جامعه هنری کشور تحویل داده است.

این مسئول استانی اگر حقیقتاً نگران این موضوع است و خود را در مساله فرهنگ صاحب نظر می‌داند، آیا نسبت به زیرساخت‌های موسیقی این شهر هم دغدغه‌منداست. همان‌گونه‌که معتقداست بخش عظیمی ازافکار عمومی نسبت به این مساله نگران است، باید ابتدا متوجه این باشد که بخش مهمی از افکار عمومی، سال‌ها اجزای زنده در سالن‌های کوچک و فرسوده‌ای چون تالار رودکی و سینماسپاهان را نمی‌پسندد. همین امروز هم‌مان بخش افکار عمومی اجرای کنسرت در یکی از سالن‌های پردیس سینمایی سیتی سنتر که اساسا مکان تخصصی اجرای کنسرت نیست را نمی‌پذیرند. این بخش از جامعه‌که ازقضا اندک هم نیست و با یک نظرسنجی ساده تعدادشان مشخص می‌شود، قطعا برخورد سلیقه‌ای برای لغو کنسرت را نمی‌پذیرند. چقدر خوب است حالا که صحبت از موارد غیرقانونی به یک موضوع بزرگ با شده، متخصصان کشوری در موردآن تصمیم‌گیری کنند که یک فرادستانی اینچنین روان اجتماعی جامعه موسیقی کشور را بر هم نزنند و سوزه در اختیار رسانه‌های خارجی قرار ندهد.

خراسان‌های ایران بیشترمی‌شود؟

در اظهارات عجیب و حیرت‌انگیز آقای معاون، یک بند از همه خطرناک‌تر است: آنجایی که گفت: «اصفهان وضعیت خاصی از لحاظ اعتقادات مردم دارد و اینجا را نمی‌شود با جای دیگر مقایسه کرد.» این گزاره‌ای بسیار عجیب و درمقیاسی خلاف مصالح اجتماعی و امنیتی ملی است. اینکه هر مقام استانی بخواهد موقعیت جغرافیایی خود را در حوزه‌ای برجسته کرده و بگوید چون ما هستیم و وضعیت خاصی داریم پس نمی‌شود فلان رویداد کشوری را در اینجا برگزار کرد، یک تهدید بالقوه فرهنگی است که می‌تواند لطمات جریان‌ناپذیری را بر پیچره فرهنگی و اجتماعی کشور وارد کند. درک چنین خطر بزرگی است

که سبب شد از مسئولان دفتر موسیقی گرفته تا وزیر ارشاد و حتی معاون اول رئیس‌جمهور نسبت به این اتفاق، اعلام موضع کرده و به‌شکلی محسوس، آن را به باد انتقاد بگیرند. این نه‌بایت بی‌قانونی است بخواهیم مخالف مجوز قانونی یک وزارتخانه بایستیم و صحبت از زیر پا گذاشتن قانون کنیم. مگر اعتقاد مردم در دیگر استان‌ها ضعیف یا سست است که مقامی ادعا می‌کند ما وضعیت خاصی به‌لحاظ اعتقادات داریم؟ وقتی مسئول خراسان رضوی و اصفهان چنین دیدگاه‌هایی دارند و خود را تافته جدا بافته می‌دانند، آیا نباید انتظاری از مسئولان قم، فارس، مازندران، خوزستان، زنجان و چند استان دیگر که سابقه‌ای ملی مذهبی دارند، داشته باشیم؟ در شرایطی که برخورد‌های سلیقه‌ای یک مسئول بر تصمیمات و مجوزهای قانونی کشور ترجیح می‌یابد، آیا سنگ روی سنگ بند می‌شود؟

این تلقی که ما استان مستقلی هستیم با کشوری مجزا هستیم و قواعد و قوانین خودمان را داریم، به شدت آسیب‌زننده است. اتفاقی که سال‌هاست از سوی برخی مسئولان شهرمشهد عنوان می‌شود و هیچ دستاوردی نیز برای آنها به همراه نیاورده است. حالا عده‌ای قلیل بخواهد رویکرد مدیریت و مدیران اصفهان تلقی شده و قانون تلقی شود، تنها سبب تسری چنین ناهنجاری‌هایی در سطح کلان شده و آسیب‌های عمیقی را به وجود می‌آورد که باید همین‌جا جلوی چنین افکار و حرکات افراطی گرفته شود. اصفهان یک کلونی جدا از ایران عزیز نیست. مردم و مدیران اصفهان هیچ‌گاه مانند حرکت امروز آقای معاون، به جایگاه خانم‌ها و هنرشان بی‌احترامی نکرده‌اند. اصفهان همواره مهد هنر بوده و هنرمندان زن و مرد بسیاری را تحویل جامعه داده است. اگر در این مسیر تغییر رویه داده نشود (که بسیار بعید به نظر می‌رسد) گروه‌های موسیقی قطعا اجرای زنده در اصفهان راتا مطلوب و عادی شدن شرایط تحریم می‌کنند، گرچه چنین تفکراتی که از سوی قلیل افراد دنبال می‌شود، از تحریم کنسرت در اصفهان استقبال می‌کند. برخی از همین تفکرات، لطمات بسیاری را به مردم هنردوست اصفهان وارد کرده است. مثلا برخی از این مدیران با یک روز مجوز دادن به خواننده و عدم تمدید این مهلت، زمینه را برای جولان سودجویان فراهم کرده‌اند. آنها باعث شدند تا افراد سودجو با خریداری بلیت‌های فراوان و فروش چندبرابری آنها، زمینه بازاریسپاه را در یکی از قطب‌های اصلی هنر این سرزمین فراهم کنند.

اتخاذ تصمیمی انقلابی؛ یک بار برای همیشه

در شرایط کنونی که هرای تازه در حوزه فرهنگ اتفاق‌های خوبی را در سینما، موسیقی و تجسمی رقم زده و حال دل مردم و مسئولان دلسوز را تا حدودی بهبود بخشیده است، نباید اجازه داد که اظهارنظرهای شخصی و سلیقه‌ای ساحت این فضاها را آلوده کرده و این اتفاق‌ها و استقبال‌های خوب را دستمایه حواشی متعدد بگردانند. در شرایطی که معاون اول رئیس‌جمهور، وزیر ارشاد و دیگر مسئولان دولتی هم‌پای مردم و هنرمندان نسبت به این اقدام اعتراض کرده‌اند، باید با اقداماتی شدید جلوی تکرار این قبیل اتفاق‌ها گرفته شود. اتفاق‌های فرامتن که طی آن هنر و سابقه خواننده و نه میزان محبوبیت وی ملاک قرار نمی‌گیرد و به سلیقه فردی مراجعه می‌شود. وقتی قرار نیست به خواننده‌ای چون علیرضا قربانی مجوز اجرا داده شود، آن وقت به کدام خواننده و گروه هنری این اجازه داده می‌شود؟ این میزان حاشیه‌ای که طی هفته‌های اخیر از بابت این موضوع در فضای اجتماعی بازناب داده شده، موردی نیست که بخواهیم نادیده بگیریم. بنابراین از دولت محترم و حامی فرهنگ و هنر انتظار

می‌رود با مسئول زیرمجموعه خود نهایت برخورد اعمال شود تا در ادامه از ارائه اظهارنظرهای شخصی توسط مقام‌های دیگر جلوگیری شود. یا اگر هم بحثی در چنین موضوعاتی باشد، نمی‌توان با برخورد‌های جبری ابتدا آن را مطرح کرد و سپس به دنبال حل مساله گشت. برخورد قاطع با کسانی که مجوز قانونی را زیر پای گذارند، می‌تواند درس عبرت بزرگی باشد برای کسانی که چنین راهکاری را در میخابه می‌پروانند آن هم در ماه‌هایی که قرار است سینما و موسیقی به واسطه بهره‌مندی از تمام امکانات و توانمندی‌های خود، قله‌های دست‌نیافتنی‌تری را فتح کرده و آمارهایی را رقم بزنند که در طول سالیان اخیر به آن دست نیافته بودند. اکنون سینما در آستانه رسیدن به قله ۱۰۰۰ میلیاردی شدن و کنسرت‌ها هم در دامنه ۳۰۰۰ نوبت طی شش ماه تا انتهای سال قرار دارند که تحقق این روند می‌تواند برگ برنده بزرگی در مسیر حمایت از فرهنگ و هنر و توزیع مناسب آن در سراسر کشور قلمداد شود. بنابراین باید با برهم‌زنندگان چنین مختصاتی، نهایت برخورد صورت گرفته و جلوی کارشکنی از این‌فرا لید گرفته شود. این سیاست نص صریح کنترل منافع ملی در حوزه فرهنگ و هنر است.

موضع صریح وزارت ارشاد

درباره کنسرت علیرضا قربانی

روز گذشته محمود سالاری، معاون هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در حاشیه برگزاری نمایشگاه کتاب‌های تخصصی آموزش هنر ضمن تشریح موضع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی در این رابطه گفت: «من همان زمان نیز از آقای قربانی عذرخواهی کردم. عذرخواهی من موضع ما بود؛ موضع وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی بود.» سالاری همچنین گفت: «در شهری که یکی از قدیمی‌ترین هنرستان‌های موسیقی دختران وجود دارد و هرساله تقاضای حضور در این هنرستان افزایش پیدا می‌کند، اینکه سلیقه خود را به عنوان قانون اعمال کنیم، کار شایسته‌ای نیست. در بیانیه قدیمی‌تر نیز آمده بود که این موجب وهن و تحقیر است که من این را متوجه نشدم که چه چن یا توهینی است. مبنای این حرف چیست؟ ضمن اینکه ایشان گفته بودند اگر قانونی هست به من اعلام کنید؛ این یعنی؟! قانونی که شما گذاشتید، نو است. مگر قانون می‌خواهد که کسی بیاید روی صحنه و نوازندگی کند؟ قانون به ما می‌گوید عفت عمومی، حجاب و شأن مخاطب باید رعایت شود؛ این مسائل قانون دارد و آیین‌نامه تخلفات ماینز موجود است. در همین راستا اجرایی‌که تخلف داشته باشد اول در آیین‌نامه تخلفات استان و جلسه تجدیدنظر استان تهران بررسی خواهد شد.» سالاری افزود: «همین گروه در شهرکرد و یزد اجرا کرده بود و تخلفی گزارش نشده بود. اینکه اصفهان برای اعمال سلیقه شخصی دنبال واژه می‌گردد و مسائلی را مطرح می‌کند به‌نظم محلی از اعتنا ندارد و دوستان ما در اصفهان بهتر است برگردند و به قانون عمل کنند تا اینکه سلیقه خود را به عنوان دیانت و عرف اعمال کنند؛ دیانت راوسط نابوری، به‌نظر من این حرف‌ها شبیسته نیست و از مقامی سیاسی امنیتی اینچنین گفت‌وگوها مقداری ناپذیرفتنی است.» او اظهار کرد: «همان زمان پیگیری کردم قرار شد آقای قربانی در اصفهان اجرا داشته باشند، اما چون با اجزای در استان دیگری تلاقی کرد این امکان فراهم نشد؛ در زمان مناسب دیگری در اصفهان اجرا خواهند داشت.» سالاری در پاسخ به اینکه درباره مسائل مشابه در برگزاری کنسرت‌های دیگر در این استان نیز پیگیری‌های لازم انجام خواهد شد یا خیر؟ گفت: «به اندازه‌ای که زورمان برسد پیگیری انجام خواهیم داد.» او در پاسخ به اینکه آیا زور وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی به این موضوع خواهد رسید یا خیر؟ گفت: «خدا کند که برسد.»

موضوع

پایان امسال، برای سینمای ایران محقق شود. واقعیت این است که مردم با سینما آشتی کرده‌اند و در برخی سانس‌های روزهای سه‌شنبه یا پنجشنبه، ضریب اشغال برخی سالن‌های سینمایی به بالای ۹۵ درصد می‌رسد که

اتفاق بسیار خوبی است.»

او در بخش دیگری از صحبت‌هایش گفت: «سامانه سمفا ابتدا در سازمان سینمایی ذیل اداره کل نظارت در سازمان سینمایی فعالیت می‌کرد و بعدها به واسطه مسائل فنی و توسعه‌ای که نیاز داشت، اداره آن به سینماشهر واگذار شد. در این مدت بالای ۱۰ نوبت این سامانه به روزرسانی شده و در حدود ۱۳۰ ایراد آن شناسایی و برطرف شده است. تیم فنی این مجموعه هم، همکاری بسیار خوبی با ما داشتند.»